
DIE TOEKOMS EN ONS ROEPING.

INLEIDING.

Om te weet wat ons roeping in die toekoms sal wees, moet ons eers besef wat in ons eie tyd aan die gang is en langs watter lyne die dinge beweeg. Dit is ons plig om te let op die tekens van die tye in die lig van die profetiese Woord. En dan wil ons dadelik beklemtoon dat ons in Suid-Afrika nie in die waan moet lewe dat ons hier onbekommerd en onaangetas deur die wêreldgebeure ons roeping en bestemming kan uitwerk nie. Die feit staan soos 'n paal bo water dat ons—in die woorde van Wendell

Om ons roeping in Suid-Afrika te verstaan, moet ons nie alleen let op ons binnelandse vraagstukke nie, maar hulle in verband met die wêreldprobleme sien.

Wilkie na sy wêreldreis—**één wêreld** het. Soos ons later hoop aan te toon het ons in 'n ander sin weer twee wêreldes, 'n Oosterse en 'n Westerse, maar albei hierdie wêreldes is tog op dieselfde aardbol en hulle is nie van plan om in waterdigte kompartemente te lewe nie. Die tye is verby waarin die Oosterse reus die eeue verdroom het. Die Weste het hom wakker gemaak en die waters van die Eufraat is besig om op te droog, sodat die weg vir die konings van die Ooste geopen kan word.

Om ons roeping in Suid-Afrika te verstaan, moet ons nie alleen let op ons binnelandse vraagstukke nie, maar hulle in verband met die wêreldprobleme sien. Eers moet ons in voëlvlug die politiek-militêre konstellasie oorsien, omdat veral op hierdie gebied groot beslissinge voor die deur lê, wat nie alleen politieke reperkussies gaan meerbring nie, maar—al na gelang van die afloop—reusagtige omwentelinge op alle gebiede sal veroorsaak. Terselfdertyd wil ons probeer aantoon dat agter die politieke beweginge geestesrigtinge staan, en dit is ons veral hierom te doen.

DIE HUIDIGE POLITIEKE KONSTELLASIE.

Hier kan ons dadelik vasstel dat die toestand van die vrye wêreld daar nie rooskleurig uitsien nie. Orals is daar gisting en bruising. Ons kan die situasie nie beter teken nie as in die woorde van 'n medewerker aan die gewoonlik goed ingeligte **Elzevier 's Weekblad**: As die grootste gebeurtenisse van die middel van die twintigste eeu op militêr-staatskundige gebied kan ons signaleer: die verplettering van die Duitse Nasionaal-Sosialisme, die Italiaanse Fasjisme en die Japanse imperialisme. Die tweede helfte van ons eeu word ingelui deur die vorming van 'n onafsienbare Russiese magsgebied vanaf die Elbe in die Weste tot by die Behringstraat in die Ooste. Tegelykertyd neem ons waar die ontstaan van nuwe, soewereine Asiatiese state: Indië, Pakistan, Burma, Indonesië. Ten slotte die belangrikste feit van almal: die geboorte van 'n magtige, aggressiewe Rooi China.

Die proses van gisting en omwenteling werk egter verder: Dit vroetel en boor en woeker voort. Dit ruk aan die Franse posisies in Indo-China, die Britse in Malakka en Noord-Borneo, die allerlaaste Nederlandse in Nieu-Guinea. Dit het die Engelse verjaag van die Persiese olievelde. Dit dreig om hulle te verjaag van die Suezkanaal en uit die Soedan. Dit bespring die Franse in Tunisië en Algiers en straks in Marokko. Dit laat hom geld as heilige oorlog, as verset teen koloniale onderdrukking, as afwerping van Westerse mag. Dit gryp om hom heen as 'n verterende en onstuitbare vuur. Dit doen hom voor, met al sy gloed en drifte, sy woede en sy haat, as 'n onafwendbare en onvermydelike revolusie, as die opstand van die Ooste, die verset van die onderdruktes. Tot sover Elzevier.

Suiwer objektief besien, moet ons erken dat die nasionale strewe van die Oosterse volke geregverdig is. Ons sou dieselfde weg gevolg het. Die Weste het eeuelank geparasiteer op die onkunde van die Ooste ten opsigte van tegniese middele en homself verryk met hulle rykdomme. En dit is die Weste self wat die Oosterling erfgenaam gemaak het van sy Westerse beskawing wat nou teen die oorspronklike meesters gebruik word.

As ons nou oortuig was dat dit bloot gaan om 'n nasionalistiese strewe en om 'n stryd teen onderdrukking dan kon ons die weg van onderhandelinge gevolg het en kon daar 'n vreedsame uitruiling van materiële en geestesgoedere tussen Weste en Ooste plaasgevind het. Nou weet ons egter dat agter dit alles 'n magtige ideologie sit wat aanstuur op 'n wêreldrevolusie. Laat ons onself hieromtrent geen illusies maak nie. As Asië homself sogenaamd bevry het van die Westerse imperialisme sal hy vind dat hy onder die dekrete van Moskou sal moet buig en die hele mag van miljoene Oosterlinge sal ten slotte in die stryd teen die Weste ingewerp word. Daarom, wat in Rooi China aangaan raak ons ten nouste.

Daar gaan 'n siddering deur 'n mens as jy die foto's sien van militêre parades wat in Peking gehou word. Japan het ons reeds getoon wat die Oosterling kan doen, en Japan het nie die steun van Rusland gehad nie.

Ook die kontinent waarop ons woon het die eeue verdroom. Afgesien van beskawinge en Christelike kerke aan die noordelike rand in die vroeë eeu van ons jaartelling, kan eintlik eers vanaf die sewentiende eeu gespreek word van doelbewuste indringing van die Weste (dink aan 1652), maar selfs toe het dit nog maar die randgebiede geraak. Eers vanaf die negentiende eeu gaan Afrika se binnelande werklik oop en begin die Westerse moondhede toesak. Nou, in die middel van die twintigste eeu, het daar as meteens 'n omwenteling gekom. Die besef dat in 'n eventuele derde wêreldbotsing Europa miskien spoedig heeltemal agter die ystergordyn kan verdwyn, het die blik by vernuwing en met veel meer intensiteit op Afrika gerig. Eensdeels word besef dat Afrika 'n uiters belangrike rol in die strategie kan speel. Oor die belangrikheid van Egipte en die Suezkanaal hoef ons nie verder uit te wei nie. Maar dink ook aan Tunisië, wat so naby Europa lê. Die hawe Bizerta beheers die toegange tot die Middellandse See. Geen skip kan vandag, danksy radar, tussen Europa en Afrika deursee nie, sonder dat Bizerta dit weet. Die hawe is 'n groot ronde meer van meer as ses myl lengte en het tydens die inval in Italië ongeveer 600 skepe geherberg. Rondom Bizerta lê vlaktes waar straalvliegtuie kan land en waar in die harde rotsgrond onderaardse installasies gebou kan word. Vanaf die Romeinse tyd tot vandag was Tunisië derhalwe altyd een van die mees omstrede gebiede (vgl. **Elzevier 's Weekblad** 9 Feb. 1952).

Is dit dan wonder dat by dag en nag in die Sowjetpers en oor radio Moskou die sange van die haat weerklink wat stokend en sarrend die Perse, die Egiptenare, die Maleiers, die Tunisiërs, die Algeryne tot opstand aanhits? Dink u vir 'n oomblik die posisie in as Moskou Tunisië beheer, afgesien nog van die uitwerking wat dit moet hê op die miljoene natuurlike in Afrika wat enersyds deur 'n fatale liberalisme beheers word en andersyds ook voorwerpe van Kommunistiese propaganda is.

Na die tweede wêreldoorlog begin die groot moondhede Afrika ook sien as 'n potensiële voedselskuur vir Europa en die Weste in die algemeen, afgesien nog van die emigrasiemoontlikhede. Amerika, Frankryk, Engeland en België speel in hierdie opsig 'n belangrike rol. Planne word beraam vir die bou van paaie, spoorweë, ens., terwyl ook lugverbindings aandag geniet. Miljoene ponde word in onderneminge belê. België beplan om £400,000,000 gedurende die volgende tien jaar in die Belgiese Kongo te belê. Engeland wil £120,000,000 in sy kolonies bestee, 'n groot deel waarvan in Afrika. Frankryk is besig met 'n tienjaarplan in Ekwato-

riaal-Afrika. Die Portugese begroot vir £16,000,000 met die oog op ontwikkeling van Angola.. In Mosambiek sal waarskynlik 'n nog groter bedrag bestee word. Suid-Rhodesië trek miljoene aan kapitaal—uit Engeland, Rhodesië en die Unie. Oeganda bou 'n kragstasie vir £13,000,000 en—les bes—ons eie Unie het in die afgelope jaar ongeveer £80,000,000 aan private fondse uit die buiteland getrek. (Gegewens ontleen aan 'n artikel van W. van Heerden in **Dagbreek**. Vgl. ook die artikel van skrywer hiervan in **Koers**, Des. 1951).

Dit moet uit bostaande duidelik wees dat die botsing tussen Oos en Wes op een of ander tyd ook op die bodem van Afrika moet plaasvind. Op ons eie vasteland is groot dinge aan die gang.

GEESTELIKE AGTERGRONDE.

As **Elzevier 's Weekblad** die militêr-politieke situasie van die wêreld geteken het in die woorde wat ons bo weergegee het, laat dit volg: Hierdie hele ontwikkeling sou **nie** onafwendbaar en **nie** onstuitbaar wees nie, as dit nie op so 'n fatale wyse bevorder word deur 'n ontstellende, nouliks verklaarbare, maar tot dusver ongeneeslike begripsverwarring in die Weste. Amerika het hom noodlottig vergis ten opsigte van die posisie in Oos-Asië en die Britse Arbeidersregering het een flater na die ander begaan. Dit skyn of daar moeilik eenheid kom tussen Amerika en Engeland ten opsigte van die buitelandse beleid. Intussen blameer die een die ander vir die funeste gevolge van die besluite van Jalta en Potsdam waar die Weste feitlik aan die Ooste uitgelewer is. Waar die fout ook al lê, 'n mens kan nie daarvan wegkom nie dat die Westerse moondhede gedurende die afgelope oorlog kolossale dwaashede begaan het. Ons kan dit aan niks anders toeskryf nie as aan die feit dat die Weste sy geestelike houvas kwytgeraak het. Dit bring ons by die geestelike agtergronde.

Die politiek-ekonomiese woelinge het altyd 'n geestesagtergrond, bewus of onbewus, en per slot van rekening is die religieuse die ondergrond van alles.

Ons begin by die Ooste. Eeue lank het die Oosterling sy godsdienste gehad en daaraan hardnekkig vasgeklem. Die kennismaking met die Weste het egter ook by die Oosterling 'n Kopernikaanse omwenteling teweeggebring. Hieromtrent lig die bekende sendingsoutoriteit, dr. J. H. Bavinck, ons in. Die omwenteling in die Weste—aldus sy hooggel.—het op 'n min of meer natuurlike weg uit die volke van die Weste self gegroei, maar dié in die Ooste is kunsmatig, van buite af, deur die aanraking met die Weste, in die lewe geroep. Die kennismaking met die moderne, Westerse, verwêreldlikte en tegniese kultuur het op die ou, religieuse wêreldbeskouing ingewerk soos dinamiet. Dit het die fundamente omgewoel,

die eeue-oue gewoontes vanmekaar geskeur. Dit het die hele lewe 'n ander inhoud en 'n ander rigting gegee. Daarom is die skok wat die Ooste deurmaak ingrypender en gevaarliker as die omwenteling wat onself beleef.

Die Oosterling is nou 'n mens wie se geestelike lewe as 't ware **uitgehol** is deur die verwêreldlikende krag van die Westerse kultuur; hulle is ontwortelde mense, wat geen houvas meer besit in lewe en sterwe nie.

Orals in die Ooste is daar dus 'n gevoel van onrus en onsekerheid, wat o.m. uitkom in die volgende verskynsels:

1. Intense oplewing van die nasionale besef. Die nasionalisme in die Ooste word gebore uit die huiwering vir 'n naamlose verwarring waarvoor gevrees word nou dat die ou fundamente weggeruk is.

2. Dinamisering van die ou religie.

Die ou religieë was statiese groothede. Hulle het geen perspektief en geen roepingsbesef geken nie. Na aanraking met die dinamiese Weste kom daar die begeerte om self ook dinamies te word, om vervul te word met daadkrag.

3. Die ontstaan van anti-godsdienstige rigtinge.

Aan die ou religie word die skuld gegee dat die Ooste eeue lank in boeie gekluister was. Dit het die kultuurontwikkeling gerem. Dit is veral hierdie beweginge wat deur Rusland aangewakker word. Daar word dan sogenaamd aangetoon dat die godsdienstige bondgenoot van die kapitalisme is, die volk verarm en die priesters ryk maak ens.—bekende klanke! 'n Groot gedeelte van die jeug van alle Oosterse lande het reeds onder die bekoring van hierdie slagkrete gekom. Tot sover dr. J. H. Bavinck.

Wat 'n ontsettende tragedie! Die Weste wat erfgenaam geword het van die Christelike gedagte, het aan die Oosterling 'n verwêreldlike kultuur gebring. (Ons weet dat ook op die gebied van die sending veel gedoen is, maar die persentasie werklike Christene is tog maar klein). En nou begin die Weste die vrugte te pluk van die draketande wat hy gesaai het.

Wat het dan in die Weste gebeur? Hier het sedert die agttiende eeu 'n proses hom voltrek waarvan ons aan die einde van die negentiende en die begin van die twintigste eeu die gerypte vrug gesien het. Ook hier volg ons die uiteensetting van dr. J. H. Bavinck: As 'n mens die geestesgesteldheid van die periode wat agter ons lê tipeer, dan kan 'n mens dit doen met die noem van die begrippe: demokrasie, gesonde verstand, liberalisme. Al hierdie begrippe en veronderstellinge gaan in minder of

meerder mate terug op die gees van die Aufklärung, die eeu van „verligting”, wat Europa sinds ongeveer 1700 deurgemaak het. Deur al die gedagtes heen het ook ’n trek van optimisme geloop, van vertrouwe in die mag van die menslike rede, van internasionalisme. Tot sover dr. J. H. Bavinck.

Ook die Weste sou egter sy krisis deurmaak, reeds vanaf die einde van die negentiende eeu, maar veral sedert die eerste wêreldoorlog. Volgens Huizinga het die Europese wêreld soos ’n motor met ’n dronk bestuurder in die eerste wêreldoorlog ingevaar. Selfs na hierdie oorlog kon aanvanklik die optimistiese trek nog bespeur word. Duitsland was nou verslaan en—so was die algemene oortuiging—nou kon deur die Volkebond ’n nuwe internasionale orde opgebou word.

Die opkoms van beweginge soos Kommunisme, Nasionaal-Sosialisme, Fasjisme sou egter ’n wrede ontnugtering bring. Die grondgedagtes van hierdie sisteme sou diametraal staan teenoor die van die „demokrasie” en—ironie van die geskiedenis!—sou in sekere opsigte ooreenkom met die oud-Oosterse beskouinge wat die Ooste verruil het vir die Westerse gesekulariseerde begrippe. J. H. Bavinck noem die volgende as tiperende eienskappe van die Nasionaal-Sosialisme (en dit kan mutatis mutandis ook toegepas word op die ander totalitêre stelsels): „volksverbondenheid”, bloed en bodem, dinamiese kragsontplooiing, demoniese nasionalisme, besetenheid van die lewe.

Die genoemde rigtinge moet gesien word as reaksieverskynsels teen ’n stelsel wat innerlik voos geword het juis omdat dit nie rekening gehou het met die Woord van God nie. Al die totalitêre rigtinge stel sekere beginsels op die voorgrond wat juis deur die „demokrasie” met sy oordrewe kapitalisme en individualisme verwaarloos is. Hulle het gekom as ’n gésel van God oor Europa en die res van die wêreld. Die tweede wêreldoorlog het die optimistiese drome van die humaniste die bodem ingeslaan.

As gevolg van die oorskatting van die rede het die mensdom alles wat nie deur die rede deurgrond kan word nie, na die ryk van die fabels verwys. Hy het geen geloof meer nie. Die rede het onmagtig geblyk om die groot wêreldkatastrofes van 1914 en 1939 te voorkom, sodat die Westerse mens in wanhoop verval.

Hierdie situasie, wat sy oorspronge reeds in die vorige eeu het, word deur Brunner soos volg geteken: Die mensheid maak in hierdie tyd, vir die eerste keer in sy bestaan, die eksperiment deur van ’n prakties volledige losmaking van alle heilige binding. Dieselfde snaar word deur baie skrywers aangeraak. Die gevolg van so ’n toestand is by sommige totale onverskilligheid, by ander ’n rondtas na ander stelsels wat meer bevrediging kan gee. Hier het ons dan ook die ware probleem waarmee die toe-

koms rekening sal moet hou. In 'n vroeër periode van sy lewe het prof. Hromedka verklaar: „The real problem of the present time is not what, as a result of the dynamic Soviet participation in world affairs, the social and political order will be like. The real issue is whether our spiritual vigour, moral resources, intellectual vision, and understanding suffice to cope with the devastation wrought upon the soul and mind of the European continent and with the tremendous dynamism coming from the European East”.

Wielenga spreek van die luister en die ellende van die moderne mens. Sy luister bestaan daarin dat hy tot so 'n groot mate deur sy kennis die natuur beheers en diensbaar maak. Daar is meer kennis, meer inhoud van die lewe. Die ellende bestaan daarin dat daar 'n oneweredigheid van groei gekom het tussen die inwendige (geestelike) en uitwendige (tegniese) kultuur en so is die moderne mens meer as sy voorgeslag in sy ewewig geskok.

Die mens het die natuur verower. Maar hierdie superprestasie bring ontwrigting en verskeuring van die lewe. Dit wat nodig is vir gelukkige besit en innerlike ontwikkeling, ontglip hom: die rus. Die mens forseer sy krag soos 'n motor wat te gou op hoogste versnelling gebring word. Die motor van die hart begin verdag te klop. Die lewe bied te veel. Die mens kan dit nie alles absorbeer nie. As gevolg van die bonte verskeidenheid wat die moderne lewe aanbied, word die mens na die buitewêreld uitgelok met die gevolg dat die huislike lewe verswak en dat die mens nie rus en nie stilte het nie. Dit is ook of hy bang is vir die stilte, of hy begeer dat daar altyd lawaai om hom sal wees. Hy is bang om met homself gekonfronteer te word en in die dieptes van sy losgeslane wese in te daal. Daarom is daar 'n gedurige onrus en onvrede. Picard het die moderne lewe gekarakteriseer as 'n vlug vir God: „Alles in hierdie wêreld is net in die vorm van vlug voorhande . . . lewe en vlug is een . . . Daar is hoegenaamd geen pouse meer nie . . . die vlug is altyd daar . . .”

Die gevolge van so 'n toestand bly ook nie uit nie. As die mens hom van God losmaak, val hy in die hande van Satan. Die Humanisme het wel die huis van die Westerse beskawing skoon uitgevee en uitwendig met deugde versier, maar die huis het leeg gebly. Dit is nie vervul met die Gees van God nie. Daarom het die gees wat daarin gewoon het sewe ander geeste saamgebring by sy terugkeer, en hierdie geeste was slegter as hyself. In die plek van die een God het gekom 'n heirleër van gode en demone.

Die moderne mens wat sogenaamd in die realistiese tyd afgereken het met die geestewêreld, begin self weer spreek van „die terugkeer van die demone”, Hy het opgemerk dat in die afgelope oorlog die kwaad op

so 'n geraffineerde en tog so beestelike wyse gepleeg is dat dit nie bloot uit menslike faktore verklaar kan word nie. In die barbaarse wreedhede wat in die kampe van Rusland, Duitsland en Japan gepleeg is, bemerk ons die Sataniese.

Dr. Alolph Keller het reeds in 1937 'n boekie geskryf met die veel-seggende titel: „Five minutes to twelve”. En hy het nog nie eers kon vermoed wat in die oorlog sou gebeur nie. Reeds toe het hy verklaar: „A new and sinister personalism is becoming a characteristic feature of our public and private life and corroborates again the vision described in the Bible of a demonic world surrounding us. It is as if ghosts, lemures, and demons should materialize as terrifying apparitions in the psychology of nations, in the cabinets of governments, in the mass psychology of parliaments and political groups, and in the general relationships of mankind. Things happen which could hardly have been planned by man; they bear the mark of a sinister and demonic intelligence, of satanic cunning. Demons are conquering the territory formerly occupied by reason, intellect and morality”.

Die Sataniese magte ontvang ook 'n pragtige aansluiting by 'n wyd-verbrede geestesrigting wat nie meer die prismaat van die intellek erken nie, maar terugval op die **a-logiese**, die irrasionele kragte van die siel en hom daardeur laat lei. Baie mense het geword soos redelose diere wat die natuur volg (2 Petr. 2: 12). So word die mens se brute natuur openbaar en as die demoniese elemente hierby aansluit kan net chaos en verwoesting verwag word. Die gode wat dan aanbid word is die gode van die drank en die wellus. Dan is dit maar een skrede na die vreeslike sadisme wat gedurende die afgelope oorlog waargeneem is en nog waargeneem word waar die Kommunisme sy intrek hou. As 'n mens lees wat in Rooi China aangaan, rys die hare te berge. Ons haal aan uit **Elzevier's Weekblad**: Saam met 'n geweldige weeropbou gaan 'n wilde verwoesting. Die regime baseer hom op 'n onmenslike moraal. Die woord „genade” bestaan nie meer nie. Massateregstelling van groepe, 200 tot 300 groot, is aan die orde van die dag. In nagtelike arrestasies word duisende en duisende deur die polisie opgepik en hulle verdwyn om nooit weer gesien te word nie. In een enkele nag is in Sjanghai meer as 3000 persone gearresteer.

Nadat genoeg gearresteer is, word op 'n groot plein 'n massademonstrasie van die party gehou. Alle moontlike organisasies word bymekaar geroep om die gearresteerdes te beskuldig. Die ongelukkiges doen sogenaamd bekentenisse, waarop die skare uitroep: die dood, die dood! Terwyl die eksekusie plaasvind, sing die menigte en klap in die hande. Orals is

luidsprekers aangebring waaroor die toesprake weergalm, sodat niemand buite bereik daarvan is nie.

Onlangs kon ons in die pers die beskrywing van die Christenvervolging in Korea lees, soos dit deur 'n ooggetuie, dr. Pierce, 'n Amerikaanse sendeling waargeneem is. Die „Christenhonde” word twee-twee 'n donker skuilkelder ingelei en daar van kant gemaak. U het ook gelees dat die Rooi Chinese in Korea tydens 'n aanval 'n Sataniese gelag oor die luidsprekers laat hoor om die moreel van die troepe te breek. Voorwaar, vreeslike dinge wat die mensdom wag!

ONS ROEPING.

Te midde van al die wêreldskokkende gebeurtenisse kan die Calvinis kalm sy weg gaan. Sy vastigheid lê daarin dat hy **geroep** is. Hierdie woord klink soos krygsmusiek in die ore van die Calvinistiese belyder. Krygsmusiek dien om die stryder in opgewekte en strydlustige stemming te bring, of hom, wanneer hy vermoeid is, tot nuwe aanval aan te wakker. 'n Adjudant wat deur sy generaal **geroep** word en van hom dan 'n opdrag ontvang, is nie meer 'n vry man nie. Hy **moet** gaan al is dit ook dwarsdeur die koeëls heen. Van God geroep te wees en dan nog te slaap—is daar 'n groter teëstelling denkbaar? Aldus dr. J. D. du Toit in **Gedenkboek der Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika**.

As gelowige mag die Calvinis ook nie terugdeins vir die stryd wat wag nie, selfs nie as die einde van die wêreld nader nie. **Dit was dan juis altyd die boodskap van die Christelike Kerk!** Die Bybel spreek nie van 'n wêreld wat geleidelik beter word nie, maar van 'n oordeelsdag. Die Bybel het 'n oneindig meer realistiese beskouing van die gang van die dinge as die Humanis met sy wetenskap van eie vinding. Die Bybel beskryf ons die „wêreld” as 'n wêreld sonder God. Daarom is die opstand teen God 'n inherente eienskap van hierdie wêreld. Die Bybel ken nie 'n outonome wêreld nie, maar 'n wêreld wat van God afgeval het in rebellie en sonde en wat herwin moet word deur sy verlossende genade. Aldus Adolph Keller in **Five minutes to twelve**.

Vir ons staan dit ontwyfelbaar vas dat die Calvinisme ook in hierdie tydsgewrig nog 'n roeping het as die mees konsekwente en harmoniese vorm van die Christendom. Dit hoef nie en sal ook seker nie die massas beetpak nie. Die strydere onder hierdie vaandel kan egter dieselfde diens verrig as die wit bloedselle in die menslike liggaam: die stryd aanbind teen siekte en dood, hier nou in geestelike opsig.

In die wêreld moet elke Calvinis roepingsbewus sy of haar taak vervul. En die taak sal betrekking hê op die leer sowel as die lewe. Met al die middele wat God tot ons beskikking stel moet aan ons wêreld weer

verkondig word die ewige waarhede van die Woord van God. Daartoe sal veral die geskrewe en gesproke woord diensbaar wees. Dringend noodsaaklik is Calvinistiese persoonerneminge en uitgewersmaatskappye, wat hulle veral daarop sal toelê om die gewone mens te bereik. Daarby sal altyd in gedagte gehou moet word dat ons ook 'n roeping het teenoor die miljoene barbare op ons vasteland. Ook hulle moet sover moontlik deur die pers bereik word. As ons hulle nie bereik nie, word hulle deur die kommuniste bereik. En as ons daaraan dink dat die natuurel dieselfde omwenteling deurmaak as die Oosterling na sy aanraking met die verwêreldlike Westerse kultuur, dat hy ook losgeruk is van alle ankers, dan klem hierdie roeping nog te meer.

Daar is ook die middel van die gesproke woord, die lewende woord. Meer en meer sal daar streekskonferensies gehou moet word waar op eenvoudige wyse voorligting gegee word en poginge sal aangewend moet word om die aanwesigheid van hulle wat verdwaald geraak het te verseker. Ook op sendinggebied sal elkeen sy plig moet doen, al is dit in sy eie kring. Ons kan hier nie namens die Kerke spreek nie, maar ons kan as lidmate van die Kerke die werk wat hulle doen waardeur en as lidmate ons ondersteuning gee. Ons kan 'n beroep op hulle doen om in die prediking steeds die lewende, kragtige saadkorrels van die Woord te bring, ons kan beleefd aandring op 'n besielde en aktuele prediking wat rekening hou met die eise van die tyd. Die wêreld het behoefte aan die lewende Woord. Mag daar 'n lewende Kerk wees wat dit bring op 'n lewende en nugtere wyse.

Ook op staatkundige en maatskaplike gebied moet Calviniste sonder ophou die heerlike beginsels van hulle belydenis verbrei. Hulle mag hier nie kompromiteer ter wille van tydelike voordeel nie.

Ten slotte: ons het gesê dat ook op die lewe nadruk gelê moet word. Ons moet nie as Calviniste die indruk gee dat dit vir ons slegs te doen is om die dogmas bekend te stel nie. Dit moet ook blyk uit ons optrede dat die liefde vir die saak van ons Koning ons hele wese deurgloei, dat ons die sin van Christus het, dat ons lewe in gemeenskap met die lewende Christus. Die blad **Round Table** het 'n tyd gelede soos volg geskryf: „Nou eers begin ons besef wat die gevolge is van die wysbegeerte van die 18de en 19de eeue. Hierdie eeue het hulself losgemaak van die bonatuurlike elemente in die Christendom, met die gevolg dat daar geen godsdiens meer oorgebly het nie. Die Kommunisme aan die anderkant is 'n godsdiens en sy aanhangers veg met godsdienstige fanatisme. Dit skyn of die Kommunisme mense kweek wat wedergebore is. Ook die Weste het eenmaal geglo dat die mens weer gebore moet word en voordat die Wes-

terse mens nie weer die ware godsdiens vind nie, het dit geen hoop om die kommunistiese aanslag te weerstaan nie”.

Daar kom dit in die laaste instansie op aan: wedergeboorte, innerlike vernuwing. En dit is nie ’n saak van organisasie nie. Dit gaan hier om die werk van die Heilige Gees.

Sal ons Calvinistiese arbeid waarlik geseënd wees, moet dit gepaard gaan van gedurige gebed. Laat die wêreld daarbuite vlug vir die stilte, die Calvinis sal van al sy werk ’n gebedsaak maak. As dit ons lewens-toon is, sal ons wel die stilte opsoek maar ons sal nie vir die probleme wegvlug soos so menigeen vandag doen nie. Inteendeel, dan word ons doelbewuste strydery. Dit was Nietzsche se slagspreuk: Broeders, bly die aarde trou! Die Calvinis kan hom in ’n goeie sin dit nasê. By ons geen sieklike wêreldontvlugting nie. Hoewel hierdie aarde nie ons vaderland is nie, hy is reeds in beginsel vernuut en die hemelvaart van Christus gee die waarborg dat ook eenmaal wanneer Hy weerkom, die finale vernuwing sal plaasvind.

Huizinga kon ons eeu noem: „deze vreselijkste van alle eeuwen”. Ons het in die begin probeer aantoon dat die hele lug swanger is van groot gebeurtenisse. En tog is dit ’n voorreg om in die twintigste eeu te mag leef en werk. Daar is ontsaglike probleme maar daar is soveel moontlik-hede. Dit is die eeu en die jare van onse Here, en elke dag staan daar op ons dagboekie ’n hele lys van take. Dit voel soms of die dae te kort is. Broeders, bly trou aan u God, aan u Christus, bly trou aan die hemel—dan sal u ook aan die aarde trou bly!

S. DU TOIT.

Potchefstroom.
